

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

УДК 351.713 (477)

О. О. ГЕРМАН

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ОГЛЯДУ АВТОМОБІЛЬНИХ ВАНТАЖНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЩО ПЕРЕМІЩУЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Висвітлено загальні особливості сучасного реформування сфери автомобільного транспорту та дорожнього господарства в Україні. Автором розкрито окремі питання переміщення та перевезення товарів через митний кордон України автомобільними вантажними транспортними засобами. Також автором охарактеризовано заходи прикордонного контролю, які застосовуються прикордонними нарядами при огляді транспортних засобів і вантажів. Акцентується увага на окремих законодавчих прогалинах та неузгодженостях, які виникають при візуальному огляді товарів та транспортних засобів (автомобільних вантажних транспортних засобів) посадовими особами митниць ДФС України. Встановлено, що законодавством України з питань державної митної справи не визначено порядку проведення посадовими особами митниць ДФС України візуального огляду товарів та транспортних засобів.

© ГЕРМАН Олександр Олександрович – аспірант кафедри морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія», прокурор прокуратури міста Одеси

Ключові слова: автомобільний вантажний транспортний засіб, автомобільний транспортний засіб, візуальний огляд, дорожній транспортний засіб, огляд, перевезення, переміщення, товари.

Герман А. А. К вопросу об осмотре автомобильного грузового транспортного средства, перемещаемого через таможенную границу Украины

Освещены общие особенности современного реформирования сферы автомобильного транспорта и дорожного хозяйства в Украине. Автором раскрыты отдельные вопросы перемещения и перевозки товаров через таможенную границу Украины автомобильными грузовыми транспортными средствами. Также автором охарактеризованы меры пограничного контроля, применяемые пограничными нарядами при осмотре транспортных средств и грузов. Акцентируется внимание на отдельных законодательных пробелах и несогласованностях, которые возникают при визуальном осмотре товаров и транспортных средств (автомобильных грузовых транспортных средств) должностными лицами таможен ДФС Украины. Установлено, что законодательством Украины по вопросам государственного таможенного дела не определен порядок проведения должностными лицами таможен ДФС Украины визуального осмотра товаров и транспортных средств.

Ключевые слова: автомобильное грузовое транспортное средство, автомобильное транспортное средство, визуальный осмотр, дорожное транспортное средство, осмотр, перевозки, перемещение, товары.

German Oleksandr. On the issue of inspection the road cargo vehicle moved through the customs border of Ukraine

The article highlights the common features of modern reforming the sphere of road transport and road infrastructure in Ukraine. The author revealed some issues of movement and transportation of goods across the customs border of Ukraine by road cargo vehicles. The author also characterized the border control measures applied by the border squads

upon the inspection of vehicles and goods. Attention is drawn to certain legislative gaps and inconsistencies arising upon the visual inspection of goods and vehicles (road cargo vehicles) by the customs officials of State Fiscal Service of Ukraine. It is determined that the procedure of the visual inspection of goods and vehicles by the customs officials of State Fiscal Service of Ukraine is not defined by the legislation of Ukraine on the issues of state customs affairs.

Key words: *road cargo vehicle, motor vehicle, visual inspection, road vehicle, inspection, transportation, movement, goods.*

В Україні незаконне переміщення товарів здійснюється в більшості випадків (оскільки застосовуються й інші засоби переміщення) з використанням технічних можливостей дорожніх транспортних засобів: незаконне переміщення товарів через сухопутну ділянку державного кордону України в межах Закарпатської, Львівської, Волинської, Чернівецької областей України, що межують з прикордонними територіями країн ближнього зарубіжжя – Польщею, Угорщиною, Словаччиною, Румунією; незаконне переміщення товарів через лінію розмежування між Україною та тимчасово окупованими територіями Донецької та Луганської областей України; незаконне переміщення товарів з режимних потужностей (контейнерних майданчиків, оглядових рамп з ваговимірвальним устаткуванням тощо) морських державних торговельних портів Одеської, Миколаївської областей України на територію міст Одещини та Миколаївщини тощо. Особливим видом дорожнього транспортного засобу виступають автомобільні вантажні транспортні засоби, що діють як на лінії постійних комерційних перевезень – транспортні засоби комерційного призначення, так і ті, що здійснюють перевезення, виходячи з особливостей підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця або власних потреб громадянина – транспортні засоби особистого використання. Враховуючи факт сьогоденного реформування сфери автомобільного транспорту та дорожнього господарства в Україні, виникає потреба проведення поглибленого дослідження питань переміщення та перевезення товарів

через митний кордон України автомобільними вантажними транспортними засобами, а головне – нагальна потреба дослідження законодавчих прогалин та неузгоджень, що виникають при візуальному огляді товарів та транспортних засобів (автомобільних вантажних транспортних засобів) посадовими особами митниць ДФС України.

Дослідженню складних та проблемних аспектів митного контролю по відношенню до транспортних засобів присвячена досить велика кількість наукових праць. Серед представників наукової та прикладної спільноти, увагу питанню специфіки переміщення та перевезення товарів через митний кордон України автомобільними вантажними транспортними засобами у своїх наукових пошуках приділяли: Є.В. Додін, С.В. Ківалов, Б.А. Кормич, В.П. Науменко, П.В. Пашко, Д.В. Приймаченко, В.В. Прокопенко, С.С. Терещенко, О.П. Федотов та інші.

Пасіонарність протилежна популізму. Вигукувати фальцетом по телебаченню про моховик інфляції, що швидко розкручується, про реформи, що вкрай формалізовані та йдуть довгим і не надто квалітивним шляхом, може кожен. Але екстраполювати щось дійсно продуктивне у системі реформування: наприклад, запровадження механізму партнерських відносин між бізнесом та суб'єктами публічних адміністрацій (у першу чергу, митних), гіперболізувати злочинні схеми, що поступово оптимізуються та продовжують діяти у такому традиційно корупційному середовищі, як територіальні органи митного спрямування ДФС України тощо, – спроможних на це, зазвичай, не знайти. Тим часом суміжна реформі митної сфери – реформа транспортної галузі – у самому розпалі. Не знаємо, до яких наслідків призведе зазначена реформа, але в чому не можна звинувачувати центральний орган виконавчої влади у галузі формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері транспорту, так це у відсутності прозорості.

Так, 21 травня 2015 року на офіційному сайті Міністерства інфраструктури України (далі – Мінінфраструктури) було розміщено проекти Дорожньої карти подальшого розвитку транспортної галузі¹.

Щоб здійснити глобальну реформу галузі, посадові особи Мінінфраструктури підготували відразу дві дорожні карти: одна стосується виключно автомобільного транспорту, інша – дорожнього господарства. Отже, посадові особи Департаменту стратегічного розвитку дорожнього ринку та автомобільних перевезень, Департаменту безпеки на транспорті, інших структур центрального органу виконавчої влади в галузі формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері транспорту розробили власне бачення галузевих пріоритетів на 2015–2017 рр. Завдання забезпечення державного нагляду у цій сфері поставила перед собою Державна служба України з безпеки на транспорті, яку було, знову ж таки, у черговий раз нещодавно утворено.

Згідно п. 1, п. 5 Положення про Державну службу України з безпеки на транспорті, Державна служба України з безпеки на транспорті, діяльність якої спрямовує та координує Кабінет Міністрів України через Мінінфраструктури, здійснює: габаритно-ваговий контроль, контроль за режимом праці–відпочинку водіїв, придорожньо–технічний контроль, контроль за кріпленням вантажів, контроль за перевезенням швидкопсувних та небезпечних вантажів (крім дорожнього перевезення небезпечних вантажів, яке контролюється Міністерством внутрішніх справ України) тощо². Паралельно реформами планується налагодити надання адміністративних послуг у транспортній галузі, передбачених різноманітними Європейськими директивами.

Ми не випадково так довго говоримо про реформи у автотранспортній галузі, адже митний контроль та його форма – огляд автомобільного транспортного засобу, що переміщує товари через митний кордон України – напряду залежать від вітчизняного бездоріжжя (точніше від проектувальних робіт з будівництва, ремонту та захисту автомобільних доріг державного значення (міжнародних, національних, регіональних, територіальних) від подальшого руйнування), якими українські та закордонні далекобійники прямують.

В цьому ключі необхідно провести розмежування понять «переміщення» товарів автомобільним транспортом та їх «перевезення»

таким рухомим засобом. Так, беручи за основу низку таких термінологічних понять як «використання» та «призначення» автомобільного транспортного засобу, що були предметом дослідження наших попередніх наукових пошуків³, можемо вказати, що «переміщення» та «перевезення» товарів таким рухомим засобом – це споріднені й тотожні поняття, але тільки в деяких аспектах.

Так, переміщення товарів автомобільним транспортним засобом можливо розглядати як їх реальну транспортабельність від відправника (місця відправлення) до одержувача (місця призначення, місця надходження) через можливі проміжні місця прибуття товарів з використанням дорожнього транспортного засобу. Необхідно зазначити, що термін «переміщення» товарів – більш притаманний законодавству України з питань державної митної справи, ніж термін «перевезення». Слід пам'ятати, що відповідно до положень Митного кодексу України, транспортний засіб особистого користування може бути товаром. Тобто, «переміщення» товарів за нормами законодавства України з питань державної митної справи може здійснюватися за допомогою комерційного транспортного засобу або активного транспортного засобу – моторними транспортними засобами, що є комерційними перевізниками.

Перевезення товарів автомобільним транспортним засобом – це експлуатаційні технічні можливості дорожнього транспортного засобу з подолання визначеної відстані за певний проміжок часу та за визначеним розкладом руху у спорядженому стані при різних вагових характеристиках⁴. Говорячи про перевезення товарів автомобільним транспортним засобом, маємо на увазі, передусім, моторні вантажопасажирські та вантажні транспортні засоби з повною масою тон: до 2,5 т., 2,5–3,5 т., 3,5–5 т., 5–8 т., 8–12 т., 12–20 т., 20–50 т., 50–80 т., 80–350 т., понад 350 т.; з об'ємом двигуна: 2000–3000 куб.см, 3000–3,500 куб.см, 3,500–5000 куб.см, 5000–10000 куб.см, понад 10000 куб.см.

При переміщенні товарів через митний кордон України автомобільним транспортним засобом, посадові особи митниць ДФС України не здійснюють контроль за правилами (стандартами, наста-

новами, директивами) перевезення, наприклад: вантажів навалом і насипом, в універсальних контейнерах, швидкопсувних вантажів, наливних вантажів, тварин, птиці та інших вантажів, що підлягають ветеринарно-санітарному контролю, небезпечних вантажів, негабаритних і великовагових вантажів тощо. До правил перевезення вантажів, передусім, відносяться: правила приймання вантажів до перевезення, правила видачі вантажів, умови розміщення, кріплення, штабелювання вантажів, правила оформлення перевізних документів тощо. Тобто, це коло питань, які зачіпають виключно інтереси вантажоперевізника та вантажоотримувача, відправника вантажу та їх одержувача тощо. Наприклад, процес фіксування сухого контейнеру (який є не тільки ємкістю для збереження та переміщення вантажів, а і являється також повноцінним учасником процесу з навантаження або розвантаження вантажних відправлень) на платформу (чи причепи з гідравлічною платформою) автомобільного вантажного транспортного засобу. Такі питання регулюються виключно розпорядчими актами центрального органу виконавчої влади в галузі формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері транспорту (справедливості варто сказати, що, наприклад, питання порядку кріплення тих чи інших вантажів учасниками перевезень вантажів дорожніми засобами на законодавчому рівні цілком не визначено), які можуть розроблятися та затверджуватися як самостійно Мінінфраструктури, так і сумісно з іншими профільними (галузевими) міністерствами (відомствами) України⁵.

Тобто, виходячи з наведеного, можемо констатувати, що посадові особи митниць ДФС України контролюють, передусім, кількісні, вартісні (інші характерні особливості, що властиві тим чи іншим товарам) показники переміщуваних товарів, що сприяє оподаткуванню у повному обсягу цих товарів та операцій з їх переміщення митними платежами та іншими бюджетними надходженнями, щодо яких митниці ДФС України визнано законодавством України як з питань державної митної справи контролюючими органами, а також контролюють дотримання

встановленого порядку переміщення товарів через митний кордон України, додержання заборон та обмежень щодо ввезення, вивезення, транзиту територією України певних видів товарів (гл. 42, розділ XII Митного кодексу України; розділ VI ст. 215, розділ V ст. 180, розділ VIII ст. 241 Податкового кодексу України; ст. 1 Закону України «Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 року»; ст. 6 Закону України «Про захист суспільної моралі», ст. 2 Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», ст. 22 Закону України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей», пер. 1–12 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України»⁶). В цьому контексті посадові особи митниць ДФС України реалізують свої контрольні функції в площині візуального огляду, технічного відпрацювання (використання можливостей рентген обладнання, ваговимірювального устаткування, застосування фото-, відеоапаратури (з метою підтвердження повноти та якості виконання посадовими особами митниць ДФС України митних формальностей, згенерованих Автоматизованою системою аналізу та управління ризиками тощо⁷) та аналітичної роботи по ідентифікації вмісту сухих контейнерів (їх типів, наприклад, половинних контейнерів), цистерн, що фіксуються, кріпляться, розміщуються на платформах (чи причепах з гідравлічною платформою), дорожнього транспортного засобу вантажного типу, а також безпосередньо самих автомобільних вантажних транспортних засобів, їх вантажних (багажних) відсіків, а також їхніх конструкційних вузлів⁸.

Тобто, огляд зовнішньоекономічних вантажів, транспортних засобів – комерційних перевізників (які задекларовані до переміщення через митний кордон України як з вантажем, так і без вантажу) та транспортних засобів особистого використання (транспортних засобів громадян) є достатньо кропіткою роботою (регламентні операції, пов'язані з розвантажувально-навантажувальними роботами,

робота з Автоматизованою системою аналізу та управління ризиками, складання певного кола документів, зважування, фотографування тощо), яка ще й обмежена у часі. В підтвердження нашої тези слід згадати Д. Бакуменко, який зазначає, що митний огляд вантажів і автотранспортних засобів пов'язаний з необхідністю виконання цілого комплексу трудомістких і тривалих розвантажувально-навантажувальних робіт, наявності виділених для цього майданчиків, спеціальної техніки тощо, що робить практично можливим лише одиничний вибіркового огляд цих об'єктів. Також він додає, що транспортні засоби та їхні конструкційні вузли, що потенційно можуть використовуватися як схованки для приховування предметів контрабанди, оглядаються вибірково. Досягти необхідної ефективності і продуктивності митного огляду таких об'єктів неможливо без застосування спеціальних технічних засобів⁹.

При вивченні досліджуваного питання не слід обходити й прикордонний контроль автомобільних вантажних транспортних засобів, що переміщують товари через державний кордон України, оскільки на відміну від законодавства України з питань державної митної справи (у якому й згадки немає, що ж таке взагалі візуальний огляд), законодавство України з питань прикордонного контролю чітко та прозоро визначає порядок проведення візуального огляду транспортних засобів та вантажів військовослужбовцями підрозділів охорони державного кордону¹⁰.

Так, відповідно до ч. 2 ст. 2 Закону України «Про Державну прикордонну службу України», рішення щодо пропуску транспортних засобів та вантажів через державний кордон України приймає Державна прикордонна служба України (далі – Держприкордонслужба)¹¹. Відповідно до п. 6, 8 ст. 1 Закону України «Про прикордонний контроль», огляд транспортних засобів і вантажів прикордонними нарядами здійснюється із застосуванням заходів контролю першої та другої лінії прикордонного контролю¹².

Контроль першої лінії включає проведення заходів перевірки в мінімально необхідному обсязі для визначення наявності законних підстав для перетину державного кордону транспортними засобами

та вантажами¹³. Він передбачає проведення візуального огляду транспортних засобів та вантажів без втручання в їх конструктивні особливості (зовнішній огляд транспортних засобів та вантажів, огляд кабін, купе, кают, салонів, цілісності упаковок, наявність пломб, спостереження за поведінкою пасажирів та обслугою). Такий контроль здійснюється відповідно до затверджених технологічних схем пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів та вантажів¹⁴.

Органи охорони державного кордону розробляють технологічні схеми пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон для кожного пункту пропуску через державний кордон. Такі технологічні схеми затверджуються керівником органу охорони державного кордону та погоджуються з керівником митного органу та керівниками інших контрольних органів, що здійснюють свої функції у пунктах пропуску, а також керівниками підприємств, на території яких розміщено пункти пропуску через державний кордон.

Досить прикрим є той факт, що ключова технологія прикордонного та митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон для автосполучення, яку було запроваджено у службову діяльність ще у 2008 році Держприкордонслужбою та тодішньою Державною митною службою України¹⁵, втратила чинність. Цей правовий акт хоча й був далеким до адміністративно-правового ідеалу, однак його було скасовано без підготовки адекватного організаційно-розпорядчого замітника¹⁶. І що з того, що на сьогодні такі питання регулюються нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України¹⁷? Декларативність постанов Кабінету Міністрів України не вирішує наявні процедурні питання, які можуть визначатися сумісними наказами державних профільних відомств.

Згідно п. 22 наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України «Про організацію та здійснення огляду транспортних засобів і вантажів», під час здійснення огляду транспортних засобів і вантажів військовослужбовцям підрозділів охорони державного кордону забороняється: перевіряти товари і предмети,

а також товаро-супровідні документи на них; копіювати товаро-супровідні документи та інші документи, перевірка яких не належить до компетенції Держприкордонслужби; проводити огляд транспортних засобів і вантажів у невизначених місцях та без спеціальної екіпіровки; проводити огляд транспортних засобів і вантажів з використанням несправних технічних засобів прикордонного контролю; безпідставно перевищувати час стоянки транспортних засобів, визначеного розкладом руху; пошкоджувати обладнання, цілісність пломб та заводське упакування вантажів; приховувати факти виявлення тайників, схованок у транспортних засобах і вантажах та виявлення в них предметів; порушувати технологію огляду транспортних засобів; знешкоджувати виявлені вибухові та небезпечні пристрої; втручатись у діяльність інших контрольних органів і служб¹⁸.

Нажаль, Порядок проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 12.12.2012 р. № 1316¹⁹, зовсім не акцентує правові положення на механізмі проведення візуального огляду транспортних засобів та вантажів, як це робить наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 22.04.2011 р. № 260 «Про організацію та здійснення огляду транспортних засобів і вантажів»²⁰. Тобто, можливо гіпотетично уявити собі таку ситуацію, коли на цілком законні та обґрунтовані вимоги посадової особи митниці ДФС України щодо відкриття водієм вантажних (багажних) відсіків дорожнього транспортного засобу з метою проведенням візуального огляду товарів, а потім – й самого вантажного автомобіля, водій може з цим не погодитись. Мотивуючи це тим, що законодавством України з питань державної митної справи не визначено порядок проведення візуального огляду товарів та транспортних засобів. А якщо це так, то навіщо виконувати вимоги посадової особи митниці ДФС України (якщо вони є навіть законними та обґрунтованими) в питаннях, наприклад, відкриття водієм вантажних (багажних) відсіків?

На тлі сьогоденішнього зунебожіння українського населення, розцвіту махровим квітом «мотивувань матеріального характеру», що поступають чітким сигналом від «діяльності» посадових осіб митниць ДФС України старої формації, а також певних законодавчих ініціатив з того чи іншого приводу, кожен (із резидентів) буде намагатися незаконно переміщувати через митний кордон України високоліквідні товари, товари з високим ступеням ризику в питаннях оподаткування тощо, щоб заробити собі хоч якусь «копійчину». Також у нас зовсім інші сусіди – країни ближнього зарубіжжя та квазідержавні утворення (на кшталт Придністровського сегменту Молдавської республіки, не згадуючи ще й так звані «ДНР» та «ЛНР», що діють на тимчасово окупованій території Донецької та Луганської областей України), а відтак, у нас зовсім й інші державні кордони, інше економічне становище та цілком інші геополітичні виклики.

З огляду на це, зазначимо, що Україна не може позбавити митниці ДФС України потужної контрольної функції та замість неї віддати пріоритет сервісному обслуговуванню платників податків, що здійснюють ЗЕД, як це практикується у Великобританії та інших країнах західної та північної Європи. Україна не знаходиться на острові, вона не оточена водними просторами Світового океану. Якщо слідувати логіці сервісного обслуговування платників податків, що здійснюють ЗЕД, то це призведе до звичайного 100 % візуального огляду з боку посадових осіб митниць ДФС України без застосування контрольних функцій до товарів, що переміщуються через митний кордон України автомобільним транспортом. Тобто, за сучасних умов обов'язковість повного огляду усіх товарів, що переміщуються через митний кордон України автомобільним транспортом повинна складати 95 %, а не як зараз – 10–15 % чи запланованих керівництвом ДФС України – 5–7% або «міжнародних стандартів» – 0,5 %.

В цьому питанні, звісно, необхідно визначати свій національний організаційно-координаційний орієнтир та не покладатися «із заплющеними очима» на дезфункціональну міжнародну кон'юнктуру з її лібералізацією міжнародних автотранспортних перевезень та інтегроване управління кордонами.

1. *Дорожня карта по автотранспортній галузі на 2015-2016 рр.:* проект Міністерства інфраструктури України від 21.05.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mtu.gov.ua/uk/development+_plan/51725.html. 2. *Про затвердження Положення про Державну службу України з безпеки на транспорті* : постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 р. № 103 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 22. – Ст.604. 3. *Герман О.О.* Комерційне та (особисте) некомерційне переміщення автомобільного транспортного засобу через митний кордон України / О.О. Герман // *Митна справа*. – 2014. – № 5. – С. 43–52; *Герман О.О.* Комерційний та некомерційний (особистий) автомобільний транспортний засіб в понятійному апараті Митного кодексу України / О.О. Герман // *Сучасні проблеми правової системи України: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції* – Київ, 27 листопада 2014 р. 4. *Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні* : наказ Міністерства транспорту України від 14.10.1997 р. № 363 // *Офіційний вісник України*. – 1998. – № 8. – Ст.312. 5. *Про затвердження Порядку перевірки цистерн для перевезення небезпечних вантажів* : наказ Міністерства інфраструктури України, Міністерства внутрішніх справ України від 12.05.2015 р. № 166/550 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 50. – Ст.1361. 6. *Митний кодекс України* : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI // *Урядовий кур'єр*. – 2012. – № 86; *Податковий кодекс України*: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // *Офіційний вісник України*. – 2010. – № 92. – Ст.3248; *Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 року* : Закон України від 28.12.2014 р. № 73-VIII // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 3. – Ст. 48; *Про захист суспільної моралі* : Закон України від 20.11.2003 р. № 1296-IV // *Офіційний вісник України*. – 2004. – № 52. – Ст.2736; *Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори* : Закон України від 15.02.1995 р. № 60/95-ВР // *Відомості Верховної Ради України*. – 1995. – № 10. – Ст.60; *Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей* : Закон України від

21.09.1999 р. № 1068-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 42. – стор. 2736; *Про затвердження переліків товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України* : постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 436 // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 95. – С. 9–16. **7.** *Керівництво з митного огляду автотранспорту і контейнерів*. Посольство Великої Британії в Україні. – К., 2006. – 19 с.; *Довідник з інспектування контейнерів*. Агенція зі зменшення загрози Міністерства оборони США. – Raytheon, 2012. – 22 с.; *Організація боротьби з контрабандою при митному контролі автотранспорту* : уч. посіб. Т. 1 – Державна митна служба України, Чорноморська регіональна митниця. – Одеса, 1997. – 111 с.; *Ємченко І.В.* Методи і технічні засоби митного контролю / І.В. Ємченко, А.П. Закусілов : підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 432 с. **8.** *Про затвердження Порядку проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення* : наказ Міністерства фінансів України від 12.12.2012 р. № 1316 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 18. – стор. 616; *Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування фото, відеоапаратури під час проведення огляду, переогляду товарів та транспортних засобів* : наказ Державної фіскальної служби України від 03.11.2014 р. № 237; *Про затвердження форми звітності за напрямом застосування системи управління ризиками під час митного контролю та оформлення* : наказ Державної фіскальної служби України від 26.11.2014 р. № 325; *Про затвердження форми Акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів, ручної поклажі та багажу* : наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 636 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 51; *Про затвердження Порядку використання, забезпечення та обліку технічних засобів митного контролю в митницях ДФС* : наказ Державної фіскальної служби України від 28.07.2015 р. № 541; *Про затвердження Загальних вимог до вагових комплексів для вимірювання маси транспортних засобів у русі* : наказ Державної фіскальної служби України від 07.07.2015 р. № 473. **9.** *Бакуменко Д.* Застосування методів неруйнівного контролю при здійсненні мит-

ного огляду великогабаритних вантажів і транспортних засобів / Д. Бакуменко // Митниця. – 2008. – № 4. – С. 10. **10.** *Про прикордонний контроль* : Закон України від 05.11.2009 р. № 1710-VI // Офіційний вісник України. – 2009. – № 93. – Ст.3150; *Про Державну прикордонну службу України* : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 17. – Ст.740; *Про затвердження Порядку дій посадових осіб органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України щодо установаження режиму в пунктах пропуску через державний кордон, здійснення контролю за його додержанням, а також організації і забезпечення взаємодії та координації контрольних органів і служб, що здійснюють різні види контролю або беруть участь у забезпеченні режиму в пунктах пропуску через державний кордон* : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 29.08.2011 р. № 627 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 77. – Ст.2868; *Про організацію та здійснення огляду транспортних засобів і вантажів* : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 22.04.2011 р. № 260. **11.** *Про Державну прикордонну службу України* : Закон України від 03.04.2003 р. № 661-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 17. – Ст.740. **12.** *Про прикордонний контроль* : Закон України від 05.11.2009 р. № 1710-VI // Офіційний вісник України. – 2009. – № 93. – Ст.3150. **13.** Там само. – П. 8 ст. 1. **14.** Там само. – Ч. 1 ст. 25. **15.** *Про затвердження Технології прикордонного та митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон для автомобільного сполучення* : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної митної служби України від 11.06.2008 р. № 505/642 // Підготовка та підвищення кваліфікації митних брокерів і декларантів : збірник нормативних документів і відомчих роз'яснень. Підготовлено за сприянням Південної митниці та за інформаційно – методичною підтримкою Академії митної служби України : у II томах (Випуск другий). Т. II. – Одеса : «ПЛАСКЕ» ЗАТ, 2011. – С. 163–174. **16.** *Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України та Державної митної служби України від 11 червня*

2008 року № 505/642 : наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України від 25.01.2014 р. № 60, 78 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 15. – Ст.455. **17.** *Питання пропуску* через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними : постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451 // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 95. – С. 20–24. **18.** *Про організацію* та здійснення огляду транспортних засобів і вантажів : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 22.04.2011 р. № 260. **19.** *Про затвердження Порядку проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення* : наказ Міністерства фінансів України від 12.12.2012 р. № 1316 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 18. – Стор. 616. **20.** *Про організацію* та здійснення огляду транспортних засобів і вантажів : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 22.04.2011 р. № 260.

German Oleksandr. On the issue of inspection the road cargo vehicle moved through the customs border of Ukraine

The article deals with the relevant issues of the modern reformation of road transport and road infrastructure in Ukraine. The author made parallels between the reforms in road transport and the inspection of motor vehicle moving goods through the customs border of Ukraine as a form of customs control. Since this form of customs control depends directly on the project works on construction, repairs and protection of motor roads of state importance (international, national, regional, territorial) from further destruction, used by Ukrainian and foreign truckers.

In addition, the author revealed some issues of movement and transportation of goods across the customs border of Ukraine by road cargo vehicles. Based on the number of such terminological notions as "use" and "purpose" of motor vehicle conclusion is made that the concepts "movement" and "transportation" of goods by motor vehicles in some aspects are related and identical concepts.

It was found that the movement of goods by motor vehicles may be regarded as their real transportability from the sender (point of departure) to the receiver (destination, place of receipt) through the possible intermediate places of arrival of the goods and the road vehicle. It is noted that the term "movement" of goods is more inherent to the laws of Ukraine on the state customs affairs than the term "transportation." At the same time, the term "transportation of goods by motor vehicle" means operating technical capabilities of a road vehicle to overcome certain distance for a certain period of time and on a regular schedule of motion in running order upon different weight characteristics.

The author also characterized the border control measures applied by the border squads upon the inspection of vehicles and goods.

Attention is drawn to certain legislative gaps and inconsistencies arising upon the visual inspection of goods and vehicles (road cargo vehicles) by the customs officials of State Fiscal Service of Ukraine. On the basis of current legislation of Ukraine on state customs affairs it was proved that that the procedure of the visual inspection of goods and vehicles by the customs officials of State Fiscal Service of Ukraine is not defined by the legislation of Ukraine on the issues of state customs affairs.

Taking into account the results of the study, the author noted that it is impossible to deprive the customs of State Fiscal Service of Ukraine of the powerful control function and instead of it give the priority to the support service of the taxpayers engaged in FEA as practiced in the UK and other countries of the western and northern Europe. Since in this case each one (of the residents) will try to unlawfully move through the customs border of Ukraine marketable goods, goods with high degree of risk in the issues of taxation, etc. The author concludes that at the national level in this issue it is necessary to determine own national organizational-coordinate marker and not to rely on dysfunctional international conjuncture with its liberalization of international road transportation and integrated boundaries management.

Key words: road cargo vehicle, motor vehicle, visual inspection, road vehicle, inspection, transportation, movement, goods.